

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

50. Utrum in confessione aperienda sit circumstantia complicitis, si ex hac nullum damnum sequatur complici praeter infamiam apud Confessarium?
Et an etiam articulo mortis possit quis licite talem ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

RESOL. XLIX.

An concubina possit confiteri cum Confessario concubinario?

Et an vero copula cum Confessario, vel penitente sit necessario in confessione aperienda?

Et quid, si de illa interrogatur à Confessario?

Et an Confessarius, qui peccata penitentis audit, & non absoluit, si postea cum ipsa, vel cum filio confessionis accubaret, vel è contra, contrahat circumstantiam aggravantem, vel mutantem speciem? Ex part. 5. tr. 14. & Misc. 2. Ref. 110.

§. 1. **R**espondeo affirmatiuè, in rigore loquendo imò vt obseruat Sanch. in *select. e. dis. Lugd. disp. 1. n. 16.* aliquando poterit esse expediens concubinario Confessorem excipere confessionem suam concubinam, si expediret, scilicet femina apud alium Confessarium non infamari, vel quia vult foemina certis à peccato liberari, aut quia ille, qui rem habuit cum illa, scit melius conscientiam foeminae scrutari. Si tamen periculum interueniret noui consensu carnalis, aut defectus doloris, illicitum esset confessionem auscultare, vt docet Basil. de Leone *lib. 7. de matrim. c. 38. n. 3.* à quo discedo, quatenus ait huiusmodi periculum ferè semper reperiri, & ob id censet nunquam licere, nisi in rarissimo casu confessionem concubinam excipere. Imò licet publicum sit Confessarium, & foeminam in concubinato vixisse, fas erit ipsius admittere confessionem, cum ex actione de se licita nullum possit offerri actiuum scandalum, dum alias quoque actio mali speciem non præferat. Vnde deceptus maximè fuit Fagundez *præcip. 2. lib. 4. cap. 3. num. 3.* arbitrans esse mortale Confessarium auscultare confessionem suam concubinam, eo quòd in *e. fin. 30. q. 1.* id dicat decerni. At non percepit textum, ibi namque solum præcipitur Confessarium non committere cum foemina, cuius confessionem audierat non verò præcipitur de conuerso, vt non auscultet confessionem eius, quam carnaliter cognouerit. Iamque illud decretum Calestini, quo deceptus fuit Fagundez, tenocatum est per Papam Bonifacium VIII. Et hæc omnia docet Sancius in *select. loco citato. vbi supra.*

Sup. hoc sup. in Ref. 47 & in aliis eius not.

2. Quòd verò circumstantia copulæ cum Confessario, vel penitente non sit necessariò in confessione aperienda, docuerat antea Sanchez, & me citato in *1. part. tract. 7. resol. 12.* docet etiam nouissimè *vbi supra n. 5.* & docet probabilem esse Hurtados de *matrim. disp. 18. diffio. 1. n. 4.* Fagundez *præcip. 2. lib. 4. c. 3. n. 3.* & alij, est enim tantum circumstantia aggravans, quæ quidem contra Celayam in *4. sent. disp. 17. qu. 2.* non est necessariò confitenda, etiamsi de illa penitens interrogetur à Confessario, non enim habet ius Confessarius ad interrogandum de circumstantiis aggravantibus, vnde nulla ei irrogatur iniuria si occultentur. Hinc non est audiendus doctus Sousa de *Confess. sollicit. tract. 1. cap. 3. n. 15.* & 16. asserens Confessarium ordinarium habentem copulam cum confessionis filia, incurrere in circumstantiam mutantem speciem, non tamen Confessarium semel, vel iterum confessionem excipientem, eo quòd vinculum cognationis spiritualis non oriatur ex nuda ministratone Sacramenti, sed ex suscepta cura pro penitente. Verum optimè Sanchez *vbi supra n. 2. in fine,* refellit hanc sententiam, quia cura medendi penitenti ex prima confessione Confessario incumbit, nisi quòd vna cura continetur magis, quàm alia ergo, &c. * Et idem dicendum est si Confessarius cum filio confessionis præpostera. Venere accubaret, vel

* Sup. hoc magis late in Ref. præterea.

è contra, non enim tenerentur hanc circumstantiam aggravantem in confessione aperire. Vide me ipsum *vbi supra.*

3. Sed quæritur, an Confessarius, qui peccata penitentis audit, & non absoluit, si postea cum ipsa fornicetur, incurrat in hanc circumstantiam aggravantem? affirmatiuè respondet Sanchez *loco citato n. 7.* cum Freyta ad *Augnam tract. de Confess. sollicit. q. 13. n. 32.* & Grassius *tom. 1. lib. 4. de cognat. spirit. n. 20.* quia talis confessio sacramentalis est, nec reuelanda, ergo. Verum partem negatiuam videtur tenere Henricus *lib. 1. c. 14. n. 8.* & Sotus in *4. disp. 42.* dum filiationem spiritualem abolutio si tribuunt, à qua reconciliatio, & filiatio ad Deum provenit, & secundum aliquos confessio, cæterique actus penitentis concurrunt, in sacramento Penitentiae solum vt materia, gratia verò solum pro abolutionem causatur. Sed vt verum fatear, pro praxi in nostra sententia hæc questio parum refert nam si nos negamus Confessarium, qui abolutionem dedit penitenti, teneri hanc circumstantiam confiteri; Idem dicendum erit de Confessario, qui audit, & non absoluit, etiamsi in hoc casu hanc circumstantiam aggravantem incurret.

RESOL. L.

Verum in confessione aperienda sit circumstantia complicis, si ex hac nullum damnum sequatur complici præter infamiam apud Confessarium?

Et an etiam in articulo mortis possit quis licite talem circumstantiam confiteri? Ex part. 1. tractat. 7. Ref. 49.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Bonacina de *con. tract. disp. 2. q. 4. punct. 4. n. 2.* qui citat Suarez, Rebellium, Nauarrum, & alios, quibus ego addo Valquez in *3. p. tom. 4. q. 92. art. 2. dub. 3. n. 28.* Cominch de *Sacr. disp. 7. dub. 9. n. 89.* Reginaldum in *Praxi. 10. 1. lib. 6. c. 4. n. 156.* Henriquez *lib. 2. c. 9. n. 3.* Emmanuel Sa *verb. Confessio. n. 18.* Toletum *lib. 3. c. 8. n. 4.* Paludanum in *4. disp. 16. q. 3. art. 2.* Angelum *verb. Confessio. 1. §. 3.* Roellam *codem verb. n. 6.* Medinam *C. de Confessione, quest. de circumst. loci.* Nugentium *addit. ad 3. p. q. 9. a. 2. dub. 2.* & alios. Quia in Confessione nunquam datur vera ratio infamiae, & Confessarius id cognoscit sub sigillo Confessionis, quod perinde est, ac si non nouisset, vel sciret.

2. Hæc sententia est probabilis: sed probabilior contraria mihi videtur, quam docet nouissimè Villalobos in *sum. to. 1. tract. 9. dub. 38. n. 3.* & Petrus Fay in *addit. ad 3. part. q. 9. art. 2. disp. 9. concl. 1.* & ante illos Valentia *tom. 4. disp. 7. q. 11. punct. 1.* Nauarrus in *Manual. c. 7. n. 3.* & Caietanus *verb. Confessio. c. dicit. 3.* Armilla *verb. circumstantia. n. 11.* Lopez in *instru. p. 1. cap. 36.* & alij, quibus etiam adde Ioan. de la Cruz in *director. conscient. p. 2. de Sacram. Pœnit. q. 3. dub. 5. concl. 3.* vbi sic asserit: [Penitens non potest confiteri peccatum, aut circumstantiam manifestatiuum complicis, etiamsi ex hoc nullum damnum sequatur complici, præter infamiam apud Confessorem, qui illud tenetur celare sub sigillo confessionis. Nam præceptum non infamandi alterum fortius est præcepto integrandi Confessionem Nec reputatur ista leuis infamia, si alias Confessor non sciebat de complice, si-milia peccata. Ita ille.

3. Et hanc sententiam ita veram aliqui existimant, vt doceant, nec etiam in articulo mortis, posse quemquam licite talem circumstantiam confiteri. Et ita docet Medina in *sum. lib. 2. c. 4. §. 1.* Sotus in *4. disp. 8. q. 2. art. 5. ad 4.* Bañez in *2. 2. q. 33. dubit. 8. p. 1. §. 3. p.* & alij, licet contrariu probabilius censeat Ledesma *2. n. 9. 8.*

g. 8. art. 4. dub. 2. & q. 10. art. 1. dub. 7. Victoria in sum. §. 174. Petrus à Soto de Pœnit. lect. 11. & alij.
 4. Restat modo respondere ad argumenta contraria. Ad primum dico, quod si ex dicta manifestatione complicitas detrimentum non esset graue, posset penitens etiam habita opportunitate alterius Confessarij, confiteri ei, qui in notitiam complicitas deuenturus creditur: sed hoc est absurdum: ergo, &c. Ad alterum verò, quòd Confessarij id noscitur sub sigillo, respondetur, quòd iudicium temerarium non redditur grauius, quia alteri fit manifestandum; sed ex hoc præcisè, quòd quis prauam formet de altero existimationem: ergo parum facit, quòd Sacerdos debeat subiciere circumstantiam complicitas explicatam. Non nego tamen, vt dixi, contrariam sententiam esse probabilem: nam, vt aliàs diximus, probabilius sine scrupulo peccati mortalis potest quis manifestare vni, vel duobus amicis taciturnis delictum alterius occultum: ergo à fortiori potest quis complicitatem in confessione manifestare. Igitur elige, quam vis opinionem.

RESOL. LI.

An peccatum sit explicandum in confessione, non obstante quòd Confessarij cognoscat complicitatem: Ex part. 3. tr. 4. Ref. 64.

§. 1. Quando alius Confessarij adiri non potest, esse tale peccatum explicandum, etiam si Confessarij agnoscat complicitatem, docent Honorius opusc. de sigillo confess. sect. 4. q. 7. dub. 3. Sanchez in selectis, disp. 8. n. 9. Pontius de matrim. l. 5. c. 18. n. 9. Coriolanus de cas. reser. part. 1. sect. 1. art. 8. n. 7. Regius in resol. cas. 36. n. 1. Layman. in Theol. mor. lib. 5. tract. 6. c. 8. n. 12. Malderus tract. de sigillo confess. l. 17. Ledesma in summa, tom. 1. c. 20. concl. 6. Lessius lib. 2. c. 1. dub. 11. & alij, quos citauit in resol. 49. tract. de circumstantiis aggrauantibus.

2. Sed alibi pro negatiua sententia plures Doctores magni nominis etiam adduxi, quibus nunc addo Pitagium in 4. sent. to. 2. disp. 21. quæst. 2. art. 8. concl. 1. & Fabrum de pœnit. in 4. sent. 17. quæst. unica, disp. 24. c. 5. n. 97. vbi insurgit contra Suarez, & ad omnia argumenta, quæ ipse pro affirmatiua sententia adducit respondet. Mihi hæc secunda opinio probabilior videtur. Vide supradictam resol. vbi rationes pro vtraque opinione inuenies; ideo elige, quam velis.

RESOL. LII.

Qui manifestauit complicitatem in confessione, cum haberet copiam aduerti alium Confessarij, cui non erat notus complex; in alia vero confessione, cum scrupulum de hoc haberet, manifestauit Confessario, qui sacrilegam putauit primam confessionem: dum in ipsa penitens peccauit mortaliter, manifestando peccatum occultum proximi sine necessitate, ideo reprecensandam esse dicebat. Consultus ego de hac re ab ipsomet penitente negatiue respondi.
 Ex quo deducitur, an sit peccatum mortale reuelare crimen oculi vni, vel duobus viris prudentibus, qui secreto retinebunt? Ex p. 2. tr. 17. & Misc. 2. Ref. 22.

§. 1. Relinquendo multas alias rationes, sciendum est, quòd magna est inter DD. controuersia an sit peccatum mortale reuelare crimen occultum vni, vel duobus viris prudentibus, qui secreto retinebunt; Partem negatiuam amplexi sunt Salouius, & Banez in 2. 2. quæst. 73. art. 2. ille con-

trou. 1. concl. 1. hic dub. 1. & alij apud Clauem Regiam lib. 11. cap. 6. num. 12. & Bonac. de contrai. disp. 2. quæst. 4. punct. 3. num. 2. & nouissime Ioan. Malderus in 2. 2. tract. 7. cap. 1. dub. 4. cum Alfonso de Vega in sum. tom. 2. cap. 8. cas. 12. & Ioann. Azorio tom. 3. lib. 5. cap. 9. quæst. 2. Probatur hæc opinio; nam, vt ait Malderus, si temerè de proximo iudices, iniuria est mortalis, non obstante quòd versetur in materia simili, in qua hæc detraçtio materiæ; ergo paritas hic à mortali non excusat. Confirmatur ex affinitate istorum peccatorum, quæ patet Iacobi 4. Qui detrahit fratrem, aut qui indicat fratrem, detrahit legi, & indicat legem. Sed ad hoc argumentum respondet Bonacina, negando consequentiam; & ratio disparitatis est, quia per iudicium temerarium fit alteri grauis iniuria, cum ex leuibus indicij imponatur illi crimen, quod potest esse falsum: imponere autem falsum crimen, est peccatum mortale. Quare aliud est manifestare viro taciturno verum crimen, aliud manifestare, vel imponere falsum crimen per detractionem, vel iudicium temerarium: primum excusatur à culpa, non autem secundum. Alia verò argumenta, pro hac firmanda opinione, videnda sunt apud citatos DD.

2. Sed mihi licet hæc opinio communis, & probabilior videatur, contrariam etiam tanquam probabilem amplectendam esse non dubito, etiam sine vlla limitatione, cum qua sequitur illam Lessius lib. 2. cap. 11. numer. 70. Dico igitur absolute, & sine restrictione, non esse peccatum mortale, reuelare crimen proximi vni, vel duobus quibus dicere perinde sit, ac si nulli diceretur; quia cum non adit periculum diuulgationis, hoc videtur esse leue detrimentum in fama. Sic Caietan. in 2. 2. q. 63. art. 2. dub. 1. Petri à Nauar. lib. 2. cap. 4. num. 334. & ex neotericis Societatis Iesu, Valer. Reginald. tom. 2. lib. 24. c. 4. num. 71. & alij. Ex his apparet, dictum penitentem manifestando complicitatem Confessario, non peccasse mortaliter; vnde patet responsio supra posita, quæstioni.

RESOL. LIII.

An ne crimen socij manifestetur in confessione, obligetur penitens adire alium Confessarij, cui confitendo in cognitionem complicitas venire non possit?
 Et an aliter faciendo teneatur ad restitutionem famæ?
 Et an sit aprior modus restituendi famam in hoc casu, si extra confessionem dicat Confessario sub eodem Sigillo, errari, dum tibi vnum complicitatem pro alio dixi?
 Et deducitur manifestare vni, vel alteri crimen, qui pro sua prudentia suppressuri sunt silentio, non esse peccatum mortale. Ex part. 6. tract. 7. & Misc. 2. Ref. 9.

§. 1. Etiam stando in opinione, quòd penitens possit & debeat explicare in confessione complicitatem sui peccati, adhuc ad casum propositum affirmatiue respondent Doctores. Ita Ioannes VViggers de Sacrament. in supplem. ad 3. part. quæst. 9. art. 2. numer. 15. Valquez in 3. part. tom. 4. q. 91. art. 2. dub. 3. non. 1. Coninch de Sacrament. disp. 7. dub. 9. num. 88. Valboa in cap. omnis, de pœnitent. verb. fideliter n. 63. & alij communiter; quia sic confitetur integrè, & Confessarij in suspensionem personæ Complicitas non venit.

2. His tamen non obstantibus, non desinam hic adnotare Patrem Fagundez in præcept. 2. Ecclesia lib. 5. c. 1. n. 3. negatiuam sententiam docere: asserit enim in tali casu non esse præceptum, sed consilium, quòd

63 & in tota 7. tr. 4. Ref. 67. à lin. 5. & ex doctrina Ref. 72. §. 1. & cursum & recitater supra in fine Ref. 50. vers. Non nego.

Sup. hoc in Ref. præterita, & ne pretermittas legere supra doctrinam in Refol. 50. & aliarum eius primæ not. quamuis non dicant plene super hac quæst.